

Sygn. akt I ACa 933/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SA Ewa Kaniok (spr.)

Sędziowie: SA Zbigniew Cendrowski

SA Jacek Sadowski

Protokolant: sekr. sąd. Marta Lach

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 8 marca 2012r.

sygn. akt I C 450/11

1. ***oddala apelację,***

2. ***zasądza od B. M. na rzecz Skarbu Państwa- Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.***

I ACa 933/12

UZASADNIENIE

B. M. w pozwie z dnia 02.03.2011 r. żądała zasądzenia od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Skarbu Państwa 1.200.000 zł tytułem odszkodowania za udziały (...) spółka z o.o. w (...) spółka z o.o. oraz zadośćuczynienia za straty moralne.

Powódka wskazała, że odpowiedzialność pozwanego wywodzi z tego, iż Skarb Państwa był jedynym właścicielem spółki (...) Sp. z o.o. i to syndyk właśnie tej spółki sprzedał (...) Sp. z o.o. poniżej ich wartości, wbrew przepisom kodeksu spółek handlowych.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 08.03.2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

- w punkcie I. oddalił powództwo;

- w punkcie II. zasądził od powódki B. M. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy wskazał:

Powódka B. M. jest spadkobiercą ustawowym zmarłego w dniu 15.02.2007 r. P. M. (1) – w jednej trzeciej (kserokopia postanowienia spadkowego K-29). P. M. (1) w chwili śmierci był jedynym udziałowcem spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. (odpis z KRS K- 12), która to spółka posiadała 51 z pośród 114 udziałów spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. (odpis z KRS K- 5,6).

Powódka nie może skutecznie wywodzić swojej legitymacji procesowej jedynie z faktu następstwa prawnego po zmarłym mężu P. M. (1). Nie może ona bowiem posiadać więcej praw niż jej poprzednik prawny (mąż). Nie ulega wątpliwości, iż niezależnie od źródła (podstawy) odpowiedzialności pozwanego legitymacji procesowej czynnej, w przedstawionym przez powódkę wywodzie, pozbawiony byłby także jej mąż, gdyby to on za życia wszczął analogiczną akcję prawną. Powódka jednoznacznie wskazuje, iż roszczenie wiąże z faktem wyrządzenia szkody spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w B.. Słusznie przeto pozwany wywodzi, że skoro dochodzone roszczenie związane jest z działaniem na szkodę spółki (...) sp. z o.o., czy też (...) sp. o.o. , to roszczenia odszkodowawcze o ile powstały przysługują tym spółkom, działającym przez prawidłowo ustanowione organy uprawnione do reprezentacji. Są to bowiem odrębne od wspólników podmioty prawa.

Powódka nie wyjaśniła, dlaczego z wadliwym jej zdaniem działaniem syndyka masy upadłości spółki (...) sp. z o.o. wiąże odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa. Zgodnie z przepisem art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 28.02.2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze - Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca odpowiadają za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków. Zatem syndyk posiada samoistną legitymację bierną w sprawach odszkodowawczych wynikających z wadliwości jego działania. Natomiast brak jest w polskim systemie prawnym normy kreującej współodpowiedzialność Skarbu Państwa za działania syndyka masy upadłości. Syndyk nie jest funkcjonariuszem publicznym, w związku z czym faktycznie pozwany nie może w ogóle posiadać biernej legitymacji procesowej w tego typu sprawie.

Zgodzić należy się także z zarzutami braku wykazania przez powódkę, iż zbyte przez syndyka nieruchomości zostały wniesione przez (...) Fabrykę (...) aportem do założonej w 1989 r. spółki (...) sp. z o.o., oraz braku wykazania przez powódkę, iż faktycznie (...) sp. z o.o. dokonał sprzedaży w/w nieruchomości. Tymczasem, skoro powódka z okoliczności tych wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne winna, zgodnie z dyrektywą zawartą w art. 6 kc. zdarzenia te udowodnić. Ryzyko braku wykazania zaistnienia tych zdarzeń obciąża powódkę. Załączony przez powódkę dokument w postaci kserokopii aktu notarialnego z dnia 06.12.1989 r. Rep. A Numer (...)1989 r. (K-16-18) w żadnej mierze nie stanowi dowodu na podstawową tezę stawianą przez powódkę, iż nieruchomość położona w B. przy ul. (...) była wniesiona przez spółkę (...) sp. z o.o. tytułem aportu do spółki (...) Sp. z o.o. W §10 wymienionej umowy, który mówi w jaki sposób wspólnicy tworzonej spółki pokryją udziały w jej kapitale zakładowym ten konkretny składnik majątkowy nie został wymieniony. Z zapisu uczynionego w przywołanej umowie odnośnie sposobu pokrycia udziałów w kapitale zakładowym w postaci – „ (...) Fabryka (...) 43 mln zł - w postaci obiektów, maszyn i urządzeń / środków trwałych/ oraz 20 mln zł w formie pieniężnej na konto spółki z o.o. (...) nie sposób wywodzić faktu wniesienia tytułem aportu jakiegokolwiek nieruchomości gruntowej.

W tym stanie rzeczy żądanie powództwa jako bezzasadne Sąd Okręgowy oddalił.

O kosztach orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc i art. 99 kpc w zw. z art. 98 § 3 kpc oraz w oparciu o treść § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, poprzez pominięcie przez Sąd I instancji zgłaszanych wniosków dowodowych i tym samym błędne ustalenie i stanu faktycznego.

W związku z powyższym apelująca wniosła o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Apelująca wyjaśniła, że odpowiedź na pozew z dnia 20.02.2012 r. została jej doręczona na rozprawie w dniu 08.03.2012 r., przez co została ona pozbawiona możliwości wyjaśnienia zarzutów stawianych przez pozwanego.

Wskazała, że (...) sp. z o.o. dokonał sprzedaży nieruchomości (obiektów) wniesionych aportem do spółki (...) sp. z o.o. na dowód czego przedłożyła kserokopię aktu notarialnego Rep. A nr (...) z dnia 02.10.2006 r., dotyczącego umowy sprzedaży nieruchomości, położonych w B. na ul. (...) ((...)). Zbyte przez Syndyka nieruchomości zostały wniesione przez (...) Fabrykę (...) aportem do założonej w 1989 r. spółki (...) sp. z o.o. W punkcie 4 w/w aktu notarialnego z dnia 02.10.2006 r. podany numer księgi wieczystej Kw (...) jest taki sam jak numer Kw, wykazany w załączniku(...) do deklaracji(...)(na podatek od nieruchomości), który to załącznik został wysłany wraz z pismem z dnia 23.02.2012r. do Sądu Okręgowego w Warszawie.

W § 2 Umowy sprzedaży w/w aktu notarialnego z dnia 02.10.2006 r., są wymienione budynki, które zostały sprzedane i są to dokładnie te same budynki, które znajdują się w zestawieniu środków trwałych, przekazanych do spółki (...) jako aport. To zestawienie środków trwałych jest również załącznikiem do pisma z dnia 23.02.2012 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie.

W odniesieniu do zarzutu braku legitymacji biernej pozwanego powódka przedłożyła odpis pełny z KRS nr (...) spółki (...) sp. z o.o. W dziale 1 rubryka 7 - dane wspólników ujawniony jest Skarb Państwa - Minister Skarbu Państwa, posiadający 100% udziałów. Spółka (...) sp. z o.o. została zlikwidowana 18.12.2008 r., zatem odpowiedzialność odszkodowawczą ponosi, zgodnie z art. 296 ksh, wspólnik.

W nawiązaniu do zarzutu braku związania Syndyka regulacją zawartą w przepisie art. 228 ksh apelująca poinformowała, że Syndyk ma prawo zbycia nieruchomości (obiektów) należących do spółki upadłego, a nie do spółki, w której jest wspólnikiem.

Nawiązując do kwestii braku legitymacji czynnej powódka podniosła, że obie spółki tj.: (...) sp. z o.o. i (...) sp. z sp. o.o. nie działają z chwilą sprzedaży nieruchomości w dniu 02.10.2006 r., gdyż w B. przy ul. (...) miały swoją siedzibę. Ponieważ obie spółki nie działają, tym samym nie istnieją organa uprawnione do ich reprezentacji. (...) sp. z o.o., w której mąż powódki miał 100% udziałów, to spółka jednoosobowa, w której był on również Prezesem Zarządu. Po śmierci męża powódki nie było organu, uprawnionego do reprezentacji. Spadkobierca męża powódki w dniu 24.04.2012 r. zostałam likwidatorem spółki (...) sp. z o.o. (akt notarialny Repertorium A numer: (...) z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) sp. z o.o.).

Sąd Apelacyjny zważył:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu z mocy art. 385k.p.c.

Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne.

Rację ma sąd I instancji, że powódka nie posiada legitymacji procesowej czynnej. Powódka nie występuje w sprawie niniejszej jako likwidator (...) spółka z o.o., lecz jako osoba fizyczna – spadkobierca P. M. (2), poszkodowanym zaś, wedle twierdzeń powódki, są (...) spółka z o.o. i (...) spółka z o.o.(jako (...) sp. z o.o.)

Sąd Apelacyjny na rozprawie w dniu 25.01.2013r. dopuścił dowód z dokumentów złożonych przez powódkę w postępowaniu apelacyjnym. Dowody te nie prowadzą do zmiany ustaleń poczynionych przez sąd I instancji. Fakt, że spółka (...) na podstawie uchwały wspólników z 24.04.2012r. została rozwiązana i postawiona w stan likwidacji a B. M. została jej likwidatorem, nie zmienia faktu, że w dacie wyrokowania przez sąd I instancji tj. 8.03.2012r. spółka formalnie istniała, nie prowadzi także do zmian po stronie powodowej w niniejszym postępowaniu. Zgodnie z art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. W postępowaniu przed sądem I instancji spółka (...) nie była stroną powodową, zatem likwidator tej spółki nie może wstąpić do sprawy w miejsce powódki.

Rację ma sąd I instancji, że powódka nie udowodniła, iż nieruchomości należąca do spółki (...) spółka z o.o. została wniesiona aportem do spółki (...) spółka z o.o. Dokumenty złożone przez powódkę w postępowaniu apelacyjnym nie prowadzą do zmiany ustaleń w tym zakresie. Jak wynika z umowy sprzedaży (akt notarialny z 02.10.2006r. k.128-130), w księdze wieczystej KW (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Bielsku Białej według stanu na dzień 7.08.2006r. działka nr (...) położona w B. D. znajdowała się w użytkowaniu wieczystym (...) spółka z o.o., zaś znajdujące się na tej nieruchomości budynki stanowiły odrębną własność w/w spółki. Sąd Rejonowy w Bielsku Białej zezwolił syndykowi na sprzedaż tej nieruchomości w drodze przetargu za cenę nie niższą niż cena oszacowania.

Zgodnie z art. 158. § 1 k.s.h. Jeżeli wkładem do spółki w celu pokrycia udziału ma być w całości albo w części wkład niepieniężny (aport), umowa spółki powinna szczegółowo określać przedmiot tego wkładu oraz osobę wspólnika wnoszącego aport, jak również liczbę i wartość nominalną objętych w zamian udziałów.

W akcie notarialnym zawierającym umowę spółki z o.o. (...) postanowiono, że (...) Fabryka (...) wniesie do kapitału zakładowego (...) spółka z o.o. środki trwałe w postaci obiektów maszyn i urządzeń, nie określono jednak szczegółowo przedmiotu tego wkładu, nie wskazano miejsca położenia obiektów ani nie opisano tych obiektów. Wymieniony wyżej akt notarialny nie jest zatem wystarczający do przyjęcia, że doszło do wniesienia wskazanych przez powódkę środków trwałych (nieruchomości) do kapitału zakładowego (...) spółki z o.o. Skoro w księdze wieczystej obejmującej sporną nieruchomość nadal jako właściciel budynków i użytkownik wieczysty gruntów figurowała (...) Fabryka (...), to brak jest podstaw do przyjęcia, że właśnie w/w nieruchomość została wniesiona jako aport do spółki z o.o. (...) środków trwałych przekazanych do spółki (k.19) nie jest dokumentem wystarczającym do przyjęcia, że doszło do przeniesienia własności nieruchomości. Podobnie dokumentem takim nie jest deklaracja dotycząca uiszczenia podatku od nieruchomości.

Zgodnie z art. 235 par. 2 k.c. przysługująca wieczystemu użytkownikowi własność budynków i urządzeń na użytkowanym gruncie jest prawem związanym z użytkowaniem wieczystym. Nie może być zatem przedmiotem osobnego obrotu.

Chybiony jest zarzut nieważności postępowania. Powódka obecna była na rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 8.03.2012r. i nie zgłaszała żadnych wniosków dowodowych, wnosząc o rozpoznanie sprawy w tym dniu, nie może zatem skutecznie twierdzić, że pozbawiona została możliwości obrony swych praw.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i z mocy art. 385 k.p.c. oddalił ją. O kosztach postępowania orzekł zgodnie z wynikiem sporu w oparciu o art. 98 par. 1 i 3 k.p.c.